

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirakksstjóri: Kristján Dahl
Ljósmyndari: Kallmar Lindenskov

Bláblók: Randi Jacobsen - Dagny
Jensen - Tófrim Smith -
Hilmar Jan Hansen -
Jóhanna Eidesgaard

Útgevart: P/I Sosialurinn
Uppseting: P/I Sosialurinn
Prent: P/I Pressan 1981

Bústaður: Argjavegi 26
Argjum
11820
Telefon: 14720

Postadr.: Postsmoga 78
110 Tórshavn
Telefax: 14720

Týðandi vitjanir

Í hesum døgum vitjar russiski fiskimálaráðharrin Vladimir Korelskij í Føroyum. Saman við honum eru eisini fleiri av teimum mest framstandandi fólkkunum í russiskari fiskivinnu, teirra millum stjórar fyri nøkur av teimum stóru reiðaríunum, sum feroyingar hava havt samskipti við í eina tíð. Her verður serliga hugsað um Skála Skipasmiðju.

HÓAST land okkara er í kreppu, og vit í ikki eru so hugað at taka ímóti fremmandafólki, so er tað tó kærkomið at fáa gestir úr útlandinum og ikki minst tá tað snýr seg um gestir, sum vit í longri tíð hava havt sera gott samskipti við. Vit ynskja russiska

fiskimálaráðharranum og fylgi hansara hjartaliga vælkomnum í Føroyum. Tað er vón okkara, at slík vitjan sum henda fær lív í eitt lívsvónina og hjartskynni her á landi, ikki minst hjá okkara vinnulívi. Nú vil onkur spyrja, hvussu russar, sum eru nógv verri fyr enn vit, kunnu tendra í nakran lívsneista! Til tað er at siga, at just henda sannroynd, at bæði feroyingar og russar eru illa fyr í løtuni, kann vera just tað líðið, sum kann knýta okkum tættari saman. Bæði londini eiga stór ríkidømi í fólki og í náttúrulífeingi. Tað ræður um - via dialogin - at kenna tørvin hvør hjá øðrum. Og við teirri neyðugu vitanini at leggja ætlanir. Tað er einki dulmál, at russar hava ikki nógvan pening at gjalda okkum fyr keyp av útgerð, skipum ol. Men her skal tilboðið frá

dønum um at vit kunnu brúka Danidapengar koma bæði okkum og russum til góða. Nú vóna vit bert, at feroyskir vinnulívmenn og politikarar brúka neyðugu tíðina og orkuna til at fáa ment samstarvið við grannan fyr eystan. Er tað nakað, sum eigur og kann sameina áhugamálini hjá bæði vinnulívi og politikarunum, so má tað vera just hetta at knýta tættari bond við Rusland, sum bæði er ein marknaður fyr okkara fiskivinnuútgærd umframt at eiga at ríkt tilfeingi, sum eisini vit eiga at kunna troyta í einum viðkaðum samarbeiði.

UM sama mundið sum russar vitja her eru lögmaður og almannaráðharrin á vitjan í Grønlandi. Ein av uppgávuunum hjá lögmanni er at virka fyr stórri samstarvi millum Grønland og Føroyar. Her

verður m.a. hugsað um at lata feroyingar fáa lut í stórum verkætlanum í Grønlandi.

TAÐ er greitt, at báðar hesar vitjanir kunnu fáa stóran týðning fyr okkum. Vit fegnast um tær og ássanna, at tað er slíkt brúk er fyr í hesum tíðum, tá annars so nógv tykist fara fyr bakka og stegða upp í hesum landi. Vit hava brúk fyr, at onkur hyggur frameftir. At taka av innbjóðing at vitja Grønland og at bjóða russiska fiskimálaráðharranum til Føroya er at hyggja frameftir.

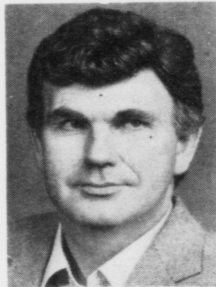
SOSIALURIN

Ættlar Jørn Astrup at avtofta Føroyar?

Eftir øllum at døma er tað alt ov nógv, sum talar fyr í og tað feskasta dømið er at ein meðalstór bygd sum Sumba eins og Nólsoyggin eru strikaðar sum avgreiðslustøð fyr Føroya Banka.

Hetta er eitt sera talandi dømi um hvussu líta fatan Jørn Astrup Hansen hevur fyr viðurskiptunum í samfelagnum og ein kundi í sambandinum spurt um nýggi bankastjórin hevur ómakað sær at vitja nevndu pláss, áðrenn hann læt hamaran falla.

Sjálvur metir undirritaði hesa avgerð vera fullkomiliga burturvið, eins og henda avgerð, um hon ikki er broytt longu, avdúkar bankastjóran sum ein ið

hevur somu hugsanir sum teir politikarar og embætismenn í Danmark, sum í trýssunum tvangsluttu stóran part av tí fólki, sum búið í útjaðarøkjunum í Grønlandi, inn í býarsamfelagið. Hetta bleiv sum øll vita ein stór vanlukka sosialt, búskaparliga og ikki minst mentanarliga.

Ótrúligt, at tað ikki er komið Jørn Astrup Hansen til hugs at sent eitt fólk av aðrari deild, t.d. úr Vági, til Sumbiar nakrar tímar um vikuna um ikki annað, tí er tað nakað, sum ikki trýtur í Føroya Banka í dag, so eru tað tól og aðrir lutir í sambandi við kundaavgreiðslu og eg ivist onga løtu í, at s'mbingar og nólsoyngar leiga bankanum høli fyr samuligan prís, um bankin hevur tað fyr neyðini vegna tær sparingar, ið verða framdar.

Frank Davidsen

Urettfærdig mobning af Færøerne

AF POULA HANSEN
Yttesensvej 5
2670 Greve

Jeg har flere gange efterlyst en saglig debat om Færøerne, og glædede mig til DR's udsendelse af 45 minutter. Endelig en lejlighed, med to færøske politikere i studiet, hvor man kunne have fået belyst nogle ting, og så løber det hele ud i en gang mudderkastning. Verinden havde sin forudfattede mening.

Atli Dam, forsøgte at forklare bankernes rolle, men blev afbrudt. Man fik opfattelsen af, at det ikke måtte komme ud i medierne, at bankilysnet på Færøerne er dansk. Fremskridtspartiets Kirsten Jacobsen havde travlt med noget, der lignede et privat opgør med de to færøske politikere. Hun plejer ellers ikke at holde sig tilbage, når det drejer sig om kredittorene. Men i en anden reaktion fra hendes side da det blev nævnt, at de danske kreditforeninger havde pumpet tre mia. ind i de færøske banker, (danske banker).

Fiere af de unge mennesker, der blev adspurgt om deres tilid til de færøske politikere, var danske. Det unge par, der var slæbt ind i studiet, blev meget nedladende spurgt om, hvorfor de var kommet til Danmark. Jamen, ved man ikke, at færinger altid er kommet til Danmark. Der kommer måske flere nu, lige som der også gjorde i 50'erne. Men, hvorfor skal de ydmyges med spørgsmål som »Har I ikke haft et stort overforbrug?«

Jeg kender ingen på Færøerne, der har haft et stort overforbrug. Men, at mange af de unge er født bag lyset af bankerne - det har jeg kendskab til.

De tre mia., som de danske kreditforeninger fik pumpet ind i bankerne, skulle ud at arbejde. Bankerne svømmede i penge. De dan-

ske bankdirektører lånte penge ud til de unge mennesker uden sikkerhed. I gamle dage skulle man have opsparet alle pengene, før man kunne bygge hus. De daværende danske bankdirektører sidder lunt tilbage i Danmark. Ingen er draget til ansvar. Det er kun den menige færinger, der har haft et overforbrug.

Visse danske politikere, vil gerne give det indtryk af, at man ikke vil blande sig i Færøernes anliggender. »De har jo selvstyre deroppe.« Jo, jo, det er korrekt. Et selvstyre med danske banker. Dansk banktilsyn. Dansk retsvæsen. En skolelov, der har været så dansk, så studerende ikke har kunne gå op i færøsk, uden det foregik på dansk. Men, man vil ikke blande sig i Færøernes anliggender?

Vi skal ikke så langt tilbage i tiden, da alle lærere tog

var på dansk. Alle kirkelige handlinger foregik på dansk. Mine bedsteforeldres generation kunne kun læse dansk. Usanset selvstyre eller ej, så har alle færinger dybe rødder i Danmark. Derfor skal man ikke skære så dybe skår imellem brøderfolk, som på godt og ondt har holdt sammen i næsten 500 år.

Debatte omkring de vejnet, der er blevet anlagt på Færøerne, er også yderst nedladende. Ingen taler om de vilkår færingerne havde inden. Det kan godt være, at nogle af havnene kunne have været sparet, men de var baseret på de fisk som ikke mere findes eller ikke en kilometer for langt.

Jeg kan huske, da den eneste måde, man kunne komme fra by til by var til fods over fjeldene. Skulle man have fat i en jordemoder, tog

det tre-fire timers fjeldvandring. Mangt et barn nåede at se dagens lys, før jordemoderen nåede frem.

Skulle man indlægges på hospitalet, var den eneste vej, søvejen. Det kunne tage op til fem timer før båden nåede frem, og ydermere fem timer før man nåede frem til hospitalet.

Landposten gik fire-fem timer, hver vej, over fjelde og ller, for at bringe post ud. Og ikke til forglemme søflok, der sejlede i deres små skibe helt til Grønland og New Fondland m.v. for at fiske.

Når man tænker tilbage på alt det her, kan det virke helt uvirkeligt. Det må være i det forrige århundrede, men det er ikke længere langt borte end midten af dette århundrede. Det var et hårdt liv, som mange i Danmark af gode grunde ikke kan forstå. Et liv, der var med til at gøre

færinger robuste, stolt og modstandsdygtig over for alle strabadser. Dette sejlevede folk, der har bemandede den danske handelsflåde med op til 20 pct. dygtige søofficerer, lært grønlandere, canadiere m.fl. at fiske, har ikke forjet at blive ydmyget.

I de gode tider, der har været på Færøerne, har mange danskere, entreprenører og arbejdere, tjent godt på den udbygning, der har fundet sted på Færøerne. De nye tider, vejnet, tunneler, moderne fiskeflåder, blev modtaget med kyshånd. Fisker, den eneste såvare, skulle være med til at finansiere det hele, men det slog fejl. Mange af de farvande færinger har fået fisket i, er taget fra dem. Fiskergrænsen nedsat. Fiskekvoten indskrænket.

De danske politikere, der ellers rejser i store delegationer til alle verdens hjørner, har først nu været med en delegation på Færøerne. Efter en uge, vender de tilbage som eksperter. Fiskefabrikker skal lukkes. Færøerne skal under administration, o.s.v., o.s.v. Men man vil ikke blande sig i Færøernes anliggender?

Bevares, Færøerne har fået lov til at optage lån i Danmark. Men Danmark stiller skrappe krav. Sikkerheden skal være i orden. Så fiskekvoten skal nedsættes inden man bevilliger lånet. Jamen, svarer det ikke lidt til, at jeg går i min bank for at søge om lån, og får den besked, at det kan jeg kun, hvis jeg bliver arbejdsløs?

Var det ikke mere på sin plads, at Danmark forsøgte at hjælpe Færøerne med en udvidelse af fiskekvoten. Eller andet farvadt at fiske i. Eller overholdt den danske forpligtelse i aftalen. Nemlig, at sikre Færøerne en bestandig markedsaftale i EU. Det må da være en bedre sikkerhed for tilbagebetaling af lånet!

Eftir áheitan frá fleiri lesarum prenta vit lesarabrév, sum stóð í Berlingske Tidende nú um dagarnar um viðurskiptini millum Føroyar og Danmark.

Sosialurinn - fimur ferðir um vikuna!